Sayı : 30

FIKIH KÖŞESİ YAZILARI

1. Ölmüş birinin üzerine iftira atmak ve bu kişi hayatta iken çok zalimlik yapmış olsa dahi arkasından konuşmanın vebali var mıdır?
   İftira hakikatte olmayan bir şeyi olmuş gibi anlatmak veya nakletmektir. İster hayatta olsun isterse ölmüş olsun fasık da dahil hiç bir müslümanın arkasından onun kötülüklerini sayıp dökmek caiz değildir. Peygamber Efendimiz (a.s.), *"Ölülerinizin iyiliklerini anınız, kötülüklerini anmayınız"* buyurmuştur. (Süyutî, El-Cami'u s-Sagîr, H. No: 905) Ancak münafık, günahları açıktan işleyen ve onları ilan eden bid'atçı, kafir, müşrik ve ateistlerin kötülüklerinin anlatılması bu hadis-i şerifin dışındadır. Çünkü bu özellikleri taşıyan ölülerin kötülüklerinin anlatılması bir iftira değildir ve sakıncası yoktur. Zira bu ölülerin kötülükleri arkalarından anlatırlırsa diğer Müslümanlar bundan ibret alır ve kendilerini onların kötü neticelerinden korumuş olurlar. Alimlerimiz, bir fasıkın ölmeden önce tevbe etmiş olması ihtimali mevcut olduğundan fasık bile olsa hiçbir Müslüman'ın ölümünden sonra kötülüklerini zikretmenin doğru olmadığını ifade etmişlerdir.

2. Gözümüzle görmediğimiz, ama bildiğimiz bazı durumlardan dolayı insanları itham etmek günah mıdır? Bu kul hakkına ve iftiraya girer mi?
   Bir şeyin gerçek olup olmadığı, ona işaret eden kesin bilgilere ve müşahedelere dayanır. Bir şeyi gözümüzle görmediğimiz halde bazan kesinlik ifade eden bilgi ve belgeler olabilir. Bunlara dayalı olarak bir kanaat ortaya konabilir. Fakat gözümüzle görmediğimiz ve buna rağman kuvvetli emareler olan bir durum söz konusu ise, en sağlam yol, susmak ve itham yoluna gitmemektir. Çünkü bizim farkına varmadığımız ve noksan kalan bir husus söz konusu olabilir. Dolayısı ile insan günaha girmekten kurtulamayabilir.

3. "Birisinin kötü bir şey yaptığını tahmin ediyorum." desek, yani kesin öyledir demesek bile bu gıybet veya iftira olur mu?
   Tahminle ortaya konan kanaat kesin bir kanaat sayılmaz. Çünkü kesinlik ifade etmez. İftira büyük vebaldir. Büyük veballerin cezası da büyük olur. Büyük ceza için ise tam manasıyla cezayı gerektirecek bir durum olması gerekir. Her şeye rağmen dili, tahmini de olsa bir hususta fikir beyan etmekten korumak gerekir. Nitekim Peygamber Efendimiz (a.s.), *"Ya hayır söyleyin ya da susunuz"* buyurmuştur. (Süyutî, El-Cami'u s-Sagîr, H. No: 8979)

4. Zina isnadında bulunan kişilerin dört şahit getirmeleri gerekir. Dört şahit getiremeyen iftira etmiş olmakta. Peki bu durumda iftira edenlerin cezası nedir?
   Bir insana zina isnadında bulunmak çok büyük bir günahtır. Hatta onu öldürmek gibidir, denilmiştir. Buna rağmen dilini tutamayıp da bir iffet sahibi kadın veya erkeğe zina isnadında bulunursa bir insan, olayı aynı

anda gören dört şahitle bunu isbat etmek mecburiyyetindedir. Aksi takdirde fıkıhta “Hadd-i Kazif” diye bilinen zina iftirası cezasına çarptırılır. Bunun cezası ise, seksen değnek vurulması; bundan sonraki hayatında da bir şahitliklerinin kabul edilmemesidir. (Nûr suresi, 24/4; Fıkıh Kitapları "Kazf" mad.).

5. Kendisine yöneltilen iftiraya karşı bir Müslüman nasıl davranmalı ve ne yapmalı?
İftiraya uğrayan kişi, müfterisi af dilerse affetme yoluna gitmelidir. Bu manada en güzel örnek Hz. Ebu Bekir (r.a.) Efendimizdir. İfk hadisesi olarak bilinen olayda, daha önce Hz. Ebu Bekir (r.a.)’in ihsanları ile hayatlarını idame ettiren bazılarının da bu dedi kodu işlerine dahil olduğunu görünce, Hz. Ebu Bekir (r.a.) artık onlara bu yardımları yapmayacağını yeminle ifade etmişti. Bunun üzerine Nur suresindeki şu ayet-i kerime inzal oldu. Hz. Ebu Bekir (r.a.) efendimiz de yeminini bozdu ve yardımlarını devam ettirdi. Ayet-i kerime şöyledir: “İçinizden faziletli ve servet sahibi kimseler akrabaya, yoksullara, Allah yolunda göç edenlere (mallarından) vermeyeceklerine yemin etmesinler; bağışlasınlar; feragat göstersinler. Allah'ın sizi bağışlamasını arzulamaz mısınız? Allah çok bağışlayandır, çok merhametlidir.” (Nur suresi, 24:22)
Cenab-ı Hak iftiranın her çeşidinden muhafaza buyursun...